

A ט"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף י"ב מציעא. Some of the topics we will learn about include:

זכין לאדם שלא בפניו

One can acquire something on another's behalf without his knowledge if it is to his benefit; but

אין חבין לאדם שלא בפניו

He can only act to his detriment WITH his knowledge.

אור שאין סופו לנוח

Whether a חצר acquires something in its airspace even if it will not land in the חצר;

מציאת אחרים

The Gemara discusses under what circumstances one is entitled to an item found by

בניו, his children, whether minors or adults;

עבדו, his slave, whether Jewish or non-Jewish;

אשתו, his wife;

ספק מגורשת, his wife who is possibly divorced; and

פועל, his worker.

A

זכין לאדם שלא בפניו
אין חבין לאדם שלא בפניו

אור שאין סופו לנוח

מציאת אחרים

B קטן אית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא

OR

קטן לית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא

The Gemara debates whether the Torah grants a minor the ability to acquire for himself.

לקט

Stalks forgotten during the harvest must be left for the poor and the owner may not take them. A sharecropper is considered an owner of the field, and so the Gemara discusses whether

בנו מלקט אחריו

His son may collect the לקט of that field.

B

קטן
אית ליה זכייה לנפשיה
מדאורייתא

לקט

בנו מלקט אחריו

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

מציאת בנו ובתו הקטנים
מציאת עבדו ושפחתו הכנענים
מציאת אשתו
הרי אלו שלו
One is entitled to a lost item found by his minor children,
non-Jewish slaves, or wife.

Rashi explains

מציאת בתו
כל שבח נעורים לאביה
A father is entitled to all income produced by his daughter
until she reaches full maturity;
מציאת עבדו
שגופו קנוי לו עולמית
He keeps his slave's findings, since he owns the slave
himself;
מציאת אשתו
רבנן תקינו ליה משום איבה
The רבנן granted him his wife's findings to avoid resent-
ment, since he supports her;

1

אילן

מציאת בנו ובתו הקטנים
מציאת עבדו ושפחתו הכנענים
מציאת אשתו
הרי אלו שלו

*One is entitled to a lost item found by his
minor children, non-Jewish slaves, or wife.*

מליאת בתו

כל שבח נעורים לאביה

*A father is entitled to all income produced
by his daughter until she reaches full maturity;*

מליאת עבדו

שגופו קנוי לו עולמית

*He keeps his slave's findings,
since he owns the slave himself;*

מליאת אשתו

רבנן תקינו ליה משום איבה

*The רבנן granted him his wife's findings
to avoid resentment, since he supports her;*

2 However, the Gemara asks
 מפני מה אמרו
 מציאת קטן לאביו
 And offers two explanations why he is entitled to בנו
 מציאת בנו, the minor son's findings:

1.
 שמואל explains because
 בשעה שמוצאה מריצה אצל אביו
 ואינו מאחר בידו
 The son immediately brings his findings to his father,
 without delay. Therefore, as Rashi explains,
 כשמגביה
 לצורך אביו הגביהה
 We assume that he meant to acquire it for his father.

This indicates that שמואל holds
 קטן לית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא
 The Torah does not grant a minor the ability to acquire an
 ownerless object. He only has this power מדרבנן, who give it
 to his father based on this assumption.

However, the Gemara cites another ruling of שמואל from
 which it seems that שמואל holds
 קטן אית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא

2

מפני מה אמרו
 מציאת קטן לאביו
 Why he is entitled to his minor son's findings:

1
 שמואל
 בשעה שמוצאה מריצה אצל אביו
 ואינו מאחר בידו
 The son immediately brings his findings to his father,
 without delay. Therefore...

כשמגביה
 לצורך אביו הגביהה
 We assume that he meant to acquire it for his father.

This indicates that שמואל holds
 קטן לית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא
 The Torah does not grant a minor
 the ability to acquire an ownerless object.
 He only has this power מדרבנן, who give it to his father
 based on this assumption.

However, the Gemara cites another ruling of שמואל
 from which it seems that he holds
 קטן אית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא

3 There's a Machlokes in the ברייתא regarding לקט, the forgotten stalks of grain that are left for the poor: השוכר את הפועל ילקט בנו אחריו
 A hired laborer may arrange for his son to follow him and pick up the לקט. However, למחצה לשליש ולרביע לא ילקט בנו אחריו
 If he is a sharecropper, who receives a portion of the crop as his wages, his son may not take the לקט, because, as Rashi explains, עשיר הוא
 והרי הוא כבעל הבית בשדה זה שלקט בנו לאביו
 The father is considered a partial owner of the field, a man of means, who is not entitled to לקט. Therefore, his son may not collect either, since whatever he takes belongs to his father.

3 **ברייתא**
לקט
Forgotten stalks of grain that are left for the poor:
השוכר את הפועל ילקט בנו אחריו
A hired laborer may arrange for his son to follow him and pick up the לקט.
However,
למחצה לשליש ולרביע לא ילקט בנו אחריו
If he is a sharecropper, who receives a portion of the crop as his wages, then his son may not take the לקט.
As Rashi explains,
עשיר הוא
והרי הוא כבעל הבית בשדה זה שלקט בנו לאביו
The father is considered a partial owner of the field, a man of means, who is not entitled to לקט. Therefore, his son may not collect either, since whatever he takes belongs to his father.

4 However, רבי יוסי אומר בין כך ובין כך ילקט בנו ואשתו אחריו His son IS permitted to take the לקט, as Rashi explains הבן עני וזוכה לעצמו The son is considered a pauper, and collects the לקט for himself.

Now, שמואל rules הלכה כרבי יוסי Therefore, if שמואל holds קטן לית ליה זכייה לנפשיה He cannot acquire for himself, כי קא מלקט לאביו קא מלקט אבוה עשיר הוא אמאי אשתו ובנו מלקט אחריו He should not be allowed to collect on his father's behalf, since he owns the crop?

Apparently, שמואל holds קטן אית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא The Torah DOES allow a minor to acquire for himself, and so כי קא מלקט לנפשיה קא מלקט ואבוה מיניה קא זכי He first acquires it himself, and he then may give it to his father?

4 רבי יוסי אומר
בין כך ובין כך ילקט בנו ואשתו אחריו
 His son is permitted to take the לקט,
 As Rashi explains
 הבן עני וזוכה לעצמו
 The son is considered a pauper,
 and collects the לקט for himself.

שמואל rules
הלכה כרבי יוסי

<p>If שמואל holds קטן לית ליה זכייה לנפשיה <i>He cannot acquire for himself, because</i> כי קא מלקט לאביו קא מלקט <i>He should not be allowed to collect on his father's behalf, since he owns the crop?</i></p>	<p>Apparently, שמואל holds קטן אית ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא <i>and so</i> כי קא מלקט לנפשיה קא מלקט ואבוה מיניה קא זכי </p>
--	---

5 The Gemara gives two answers:

1.
טעמא דתנא דידן קאמר
וליה לא סבירא ליה
was only explaining the reasoning of our Mishnah.
However, he personally holds
קטן אית ליה זכיייה
In accordance with יוסי's opinion;

2.
רבי יוסי
כתנא דידן ס"ל
Actually, רבי יוסי himself agrees with our Mishnah that
קטן לית ליה זכיייה מדאורייתא
As is evident from the following Mishnah:
The תנא קמא says
מציאת חרש שוטה וקטן
יש בהן משום גזל
מפני דרכי שלום
The רבנן granted an insane person and a minor the ability
to acquire lost items in order to prevent disputes, and it is
therefore forbidden to steal their findings from them.
רבי יוסי אומר גזל גמור
It is considered true theft.
However, רב חסדא explains;
גזל גמור מדבריהן
נ"מ להוציאה בדיינין
רבי יוסי agrees that it is only theft מדרבנן, but maintains that
the courts will enforce these rights. Clearly, a minor can
only acquire מדרבנן.

Nevertheless, regarding לקט,
עשו שאינו זוכה כזכה
They recognized his personal acquisitions and allowed
him to collect לקט in this field, because
עניים גופייהו ניתא להו
כי היכי דכי אגרו לדידהו
נלקוט בנייהו בתרייהו
This arrangement is agreeable to the other poor people, so
that their sons can also collect the לקט when they are
working in a field.

5

1

טעמא דתנא דידן קאמר
וליה לא סבירא ליה

was only explaining the reasoning of our Mishnah.

However, he personally holds

קטן אית ליה זכיייה

In accordance with יוסי's opinion;

2

רבי יוסי
כתנא דידן ס"ל
that

קטן לית ליה זכיייה מדאורייתא

As is evident from the following Mishnah:

מציאת חרש שוטה וקטן

יש בהן משום גזל
תנא קמא
רבי יוסי
גזל גמור
אסני דרכי שלום
It is considered a true theft.

רב חסדא
explains

גזל גמור - מדבריהן

נ"מ להוציאה בדיינין
The courts will enforce these rights.

Clearly, a minor can only acquire מדרבנן.

Nevertheless, regarding לקט,

עשו שאינו זוכה כזכה

They recognized his personal acquisitions
and allowed him to collect לקט in this field, because

עניים גופייהו ניתא להו
כי היכי דכי אגרו לדידהו
נלקוט בנייהו בתרייהו

This arrangement is agreeable to the other poor people,
so that their sons can also collect the לקט
when they are working in a field.

6 2.
 לא גדול גדול ממש
 ולא קטן קטן ממש
 The Mishnah does not refer literally to minors and adults;
 rather,
 גדול
 וסמוך על שלחן אביו
 זהו קטן
 A קטן refers to one who is supported by his father, even if
 he is an adult who certainly can acquire for himself.
 Nevertheless,
 מציאתו לאביו
 משום איבה
 The רבנן granted his findings to his father to avoid
 resentment.
 Similarly,
 קטן
 ואינו סמוך על שלחן אביו
 זהו גדול
 A גדול refers to one who supports himself, even if he is a
 minor, and he indeed can acquire for himself.

6

מציאת בנו ובתו הקטנים
 מציאת עבדו ושפחתו הכנענים
 מציאת אשתו
 הרי אלו שלו

?

מפני מה אמרו
 מציאת קטן לאביו

2

לא גדול
 גדול ממש

ולא קטן
 קטן ממש

רבי יוחנן

קטן
 ואינו סמוך על
 שלחן אביו
 זהו גדול

גדול
 וסמוך על שלחן
 אביו
 זהו קטן

A קטן refers to one who is supported by his father.

גדול
 קטן
 ואינו סמוך על
 שלחן אביו
 זהו גדול

A גדול refers to one who supports himself, even if he is a minor.

7 The Mishnah concludes
 מציאת בנו ובתו הגדולים
 מציאת עבדו ושפחתו העברים
 מציאת אשתו שגירשה אע"פ שלא נתן כתובה
 הרי אלו שלהן
 One is NOT entitled to items found by his adult children,
 Jewish slaves, or divorced wife, even if he has not yet paid
 her כתובה.

The Gemara cites a ברייתא:
 מציאת פועל לעצמו
 A worker may keep his findings.
 במה דברים אמורים
 בזמן שאמר לו נכש עמי היום
 עדור עמי היום
 If he was hired to do specific labor;
 However,
 אמר לו עשה עמי מלאכה היום
 מציאתו לבעל הבית
 If he was hired to do any necessary work for the day, his
 employer receives the מציאה.

Therefore, the Gemara asks
 לא יהא אלא פועל
 A Jewish slave is the equivalent of an ordinary day
 laborer, and his master should receive the מציאה?

7 מלך
 מציאת בנו ובתו הגדולים
 מציאת עבדו ושפחתו העברים
 מציאת אשתו שגירשה אע"פ שלא נתן כתובה
 הרי אלו שלהן

ברייתא

מציאת פועל לעצמו
 A worker may keep his findings.
 במה דברים אמורים
 בזמן שאמר לו נכש עמי היום
 עדור עמי היום

If he was hired to do specific labor;
 However,
 אמר לו עשה עמי מלאכה היום
 מציאתו לבעל הבית
*If he was hired to do any necessary work for the day,
 his employer receives the מציאה.*

?

לא יהא אלא פועל
 A Jewish slave is the like an ordinary day laborer,
 and his master should receive the מציאה?

8 The Gemara suggests three answers:
 1.
 The משנה refers to the following case:
 הכא בעבד נוקב מרגליות עסקינן
 שאין רבו רוצה לשנותו למלאכה אחרת
 Our Mishnah refers to a slave who is a skilled profes-
 sional, such as one who works with pearls. Therefore, his
 labor is very costly, and his owner does not want him to
 do anything else, including picking up findings, because
 as Rashi explains, most findings are worth less than his
 skilled labor.
 Therefore, Rashi continues;
 אי אתרמי
 If it does happen that he finds an expensive מציאה,
 שלו הוא
 He may keep it; but
 וישלם לרבו שכר ביטולו
 He must pay his master for the time.

8 1
 הכא בעבד נוקב מרגליות עסקינן
 שאין רבו רוצה לשנותו
 למלאכה אחרת

*Our Mishnah refers to a slave who is a skilled professional,
 His labor is very costly, and his owner
 does not want him to do anything else,
 including picking up findings,*

*As Rashi explains,
 Most findings are worth less than his skilled labor.
 If it does happen that he finds an expensive מציאה,
 He may keep it; but
 He must pay his master for the time.*

9

2.

The משנה refers to the following case:

במגביה מציאה עם מלאכתו עסקינן

He may keep a מציאה if it does not take time away from his work.

3.

The ברייתא refers to the following case:

כגון ששכרו ללקט מציאות

והיכי דמי דאקפי אגמא בכורי

A worker usually keeps his findings, as indicated in our Mishnah. However, the ברייתא refers to a worker who was hired to collect ownerless fish from a flooded riverbank, and so he acquires everything on behalf of his employer.

=====

9

2

The משנה refers to the following case:

במגביה מציאה עם מלאכתו עסקינן

He may keep a מציאה if it does not take time away from his work.

3

The ברייתא refers to the following case:

כגון ששכרו ללקט מציאות והיכי דמי דאקפי אגמא בכורי

A worker usually keeps his findings, as indicated in our Mishnah.

However, the ברייתא refers to a worker who was hired to collect ownerless fish from a flooded riverbank, and so he acquires everything on behalf of his employer.

10 The Mishnah ruled
 מציאת עבדו ושפחתו העברים
 הרי אלו שלהן
 His Jewish maidservants keep their findings.

The Gemara points out
 אי דאייתי שתי שערות
 מאי בעיא גביה
 She goes free upon becoming an adult;
 אי דלא אייתי שתי שערות
 אי איתיה לאב
 דאבוה הויא
 If she is a minor and her father is alive, he receives her findings;

Therefore, the Mishnah is discussing a case of where
 דליתיה לאב
 Her father is no longer alive, and so she keeps her findings.
 Alternately,
 איתיה לאב
 Her father is alive; and when the Mishnah says
 הרי הן שלהן
 It is hers; The Mishnah means to say
 לאפוקי דרבה
 It is hers, as opposed to her master; however, if her father is alive, it indeed belongs to the father.
 =====

10 מלך

**מציאת עבדו ושפחתו העברים
 הרי אלו שלהן**

?

<p>אי דלא אייתי שתי שערות אי איתיה לאב דאבוה הויא <i>If she is a minor and her father is alive, he receives her findings;</i></p> <p><i>The Mishnah is discussing a case where</i> דליתיה לאב <i>Her father is no longer alive, and so she keeps her findings.</i></p>	<p>אי דאייתי שתי שערות מאי בעיא גביה <i>She goes free upon becoming an adult.</i></p> <p><i>Alternately, The Mishnah is discussing a case where</i> איתיה לאב <i>Her father is alive;</i> <i>And when the Mishnah says</i> הרי הן שלהן <i>The Mishnah means to say</i> לאפוקי דרבה <i>It is hers, as opposed to her master; however, if her father is alive it indeed belongs to him.</i></p>
--	---

11 The Mishnah ruled
מציאת אשתו מגורשת
הרי אלו שלהן
His divorced wife keeps her findings.

The Gemara explains that this refers to a case of where
מגורשת ואינה מגורשת
It is uncertain whether her divorce was effective.
Therefore, although שמואל rules
בעלה חייב במזונותיה
He is still obligated to support her; however, she keeps her
findings, because
מציאת אשה לבעלה
כי היכי דלא תיהוי לה איבה
The חמכים granted her findings to her husband to avoid
resentment. However,
הכא אית לה איבה ואיבה
Since he tried to divorce her, there already is איבה, and this
will not undo it.

11 *משנה*
מציאת אשתו מגורשת
הרי אלו שלהן

This refers to a case of where
מגורשת ואינה מגורשת
It is uncertain whether her divorce was effective.

Therefore, although שמואל rules
בעלה חייב במזונותיה
He is still obligated to support her; however,
she keeps her findings, because
מציאת אשה לבעלה
כי היכי דלא תיהוי לה איבה
The חמכים granted her findings to her husband
to avoid resentment.

However,
הכא אית לה איבה ואיבה
Since he tried to divorce her, there already is איבה,
and this will not undo it.